

## Spis treści

|                                                                                                                       |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Wstęp .....                                                                                                        | 7  |
| 1.1. Wprowadzenie .....                                                                                               | 7  |
| 1.2. Struktura problemu badawczego i cel pracy .....                                                                  | 9  |
| 1.3. Stan badań i literatura .....                                                                                    | 16 |
| 2. Historyczny rozwój osadnictwa .....                                                                                | 24 |
| 2.1. Geneza i cechy suburbiów .....                                                                                   | 26 |
| 2.2. Obszary rozwoju miast, stan aktualny i potrzeby .....                                                            | 27 |
| 2.3. Rozwój miasta a tereny wiejskie .....                                                                            | 31 |
| 2.4. Pojęcie strefy obrzeżnej .....                                                                                   | 34 |
| 3. Strefa obrzeżna Krakowa, stan wyjściowy, diagnoza problemów .....                                                  | 38 |
| 3.1. Badania przemian zabudowy wsi .....                                                                              | 38 |
| 3.1.1. Analiza szczegółowych kryteriów kwalifikacyjnych, odległość<br>od centrum miasta .....                         | 41 |
| 3.1.2. Analiza szczegółowych kryteriów kwalifikacyjnych, gęstość<br>zaludnienia .....                                 | 42 |
| 3.1.3. Analiza szczegółowych kryteriów kwalifikacyjnych, występo-<br>wanie funkcji rolniczej i wielkość działek ..... | 43 |
| 3.1.4. Analiza szczegółowych kryteriów kwalifikacyjnych, typy<br>i pokrycie dachów .....                              | 45 |
| 3.1.5. Analiza szczegółowych kryteriów kwalifikacyjnych, wiek<br>budynków .....                                       | 47 |
| 4. Strategie rozwoju miasta .....                                                                                     | 50 |
| 4.1. Rozwój intensyfikujący, dogęszczanie tkanki miejskiej .....                                                      | 50 |
| 4.2. Rozwój ekstensywny, ekspansja terytorialna na tereny wolne (w strefy<br>obrzeżne) .....                          | 51 |
| 4.3. Charakterystyka wybranych osiedli podkrakowskich .....                                                           | 51 |
| 4.3.1. Pasternik .....                                                                                                | 53 |
| 4.3.2. Bronowice .....                                                                                                | 55 |
| 4.3.3. Ulica Chełmońskiego .....                                                                                      | 57 |
| 4.3.4. Zielonki .....                                                                                                 | 59 |
| 4.3.5. Węgrzce (dwa wybrane zespoły) .....                                                                            | 61 |
| 4.3.6. Studium przypadku: MPZP Bibice .....                                                                           | 63 |
| 4.3.7. Studium przypadku: Górka Narodowa .....                                                                        | 67 |

|                                                                                              |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.3.8. Wnioski z analizy wybranych zespołów i obszarów planistycznych .....                  | 71  |
| 4.4. Aspekt socjologiczny suburbanizacji.....                                                | 72  |
| 4.4.1. Tożsamość lokalna.....                                                                | 74  |
| 5. Zagrożenia i aspekty negatywne rozwoju strefy obrzeżnej .....                             | 79  |
| 5.1. Nadmierne zagęszczanie.....                                                             | 80  |
| 5.2. Osiedla obrzeżne jako zaporą .....                                                      | 84  |
| 5.3. Zagrożenia przestrzenne i funkcjonalne .....                                            | 87  |
| 5.4. Chaos materiałowo-kolorystyczny .....                                                   | 88  |
| 5.5. Konsekwencje socjologiczne.....                                                         | 90  |
| 5.6. Legislacja i praktyka w zagospodarowaniu przestrzennym .....                            | 92  |
| 5.6.1. Colle di Val d'Elsa, Prowincja Siena, Włochy .....                                    | 92  |
| 5.6.2. Gien, Francja.....                                                                    | 96  |
| 5.6.3. Nördlingen Niemcy .....                                                               | 101 |
| 5.6.4. Podstawy prawne integracji przestrzennej w Polsce .....                               | 106 |
| 6. Czynniki wpływające na percepcję przestrzeni .....                                        | 112 |
| 6.1. Podstawy postrzegania architektury .....                                                | 112 |
| 6.2. Pola działania formalnego .....                                                         | 113 |
| 6.3. Percepcja barw przez człowieka .....                                                    | 114 |
| 6.4. Prawa koloru funkcjonalnego .....                                                       | 115 |
| 6.5. Historycznie uwarunkowany rozwój świadomości widzenia oraz dynamizm percepcji.....      | 116 |
| 6.6. Wnioski z zasad percepcji.....                                                          | 117 |
| 6.7. Mimetyzm jako metoda integracji .....                                                   | 119 |
| 6.8. Wpływ materiału i koloru na odbiór zespołów zabudowy .....                              | 137 |
| 6.9. Zagrożenia i szanse wynikające z relacji widokowych .....                               | 143 |
| 6.9.1. Znaczenie i wykorzystanie punktów widokowych.....                                     | 145 |
| 6.9.2. Punkty widokowe Krakowa.....                                                          | 147 |
| 6.9.3. Czytelność kompozycyjna, znaczenie dominant .....                                     | 151 |
| 6.9.4. Wnioski z relacji widokowych dla zagospodarowania.....                                | 154 |
| 7. Rozwój zrównoważony.....                                                                  | 159 |
| 7.1. Wykorzystanie formy, materiału i koloru dachów w celu integracji zespołów zabudowy..... | 161 |
| 7.2. Ekologiczne aspekty zrównoważonego rozwoju.....                                         | 168 |
| 7.2.1. Wykorzystanie zieleni.....                                                            | 172 |
| 7.2.2. Zieleń jako system powiązań obszarów rekreacyjnych.....                               | 173 |
| 7.2.3. Możliwości zwiększania ilości zieleni.....                                            | 176 |
| 7.2.4. Redukcja temperatur i retencja wody w strefie obrzeżnej .....                         | 182 |
| 7.2.5. Ograniczenie stopnia urbanizacji krajobrazu.....                                      | 188 |

|                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------|-----|
| 8. Kierunki przekształceń, wnioski .....                  | 191 |
| 8.1. Koncepcja systemu osadniczego strefy obrzeżnej ..... | 193 |
| 8.1.1. Policentryczność i intensywność .....              | 193 |
| 8.1.2. Podział i granice .....                            | 195 |
| 8.1.3. Kompozycja i czytelność w krajobrazie .....        | 196 |
| 8.1.4. Jednorodność jednostek osiedleńczych .....         | 196 |
| 8.1.5. Tożsamość .....                                    | 197 |
| 8.2. Możliwości wprowadzania .....                        | 198 |
| Bibliografia .....                                        | 201 |
| Spis ilustracji .....                                     | 221 |
| Spis tabel .....                                          | 226 |
| Streszczenie .....                                        | 227 |
| Abstract .....                                            | 229 |
| Zusammenfassung .....                                     | 231 |